

Sivistysvaliokunnalle

**Muusikkojen liiton lausunto: HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion
talousarvioksi vuodelle 2025**

Kiitämme lausuntopyynnöstä ja toteamme lausuntonamme kulttuurialan osalta seuraavan:

Yleistä

Esityksessä tunnustetaan luovien alojen ja tapahtuma-alan työllisyys- ja kasvupotentiaali sekä merkitys henkisen hyvinvoinnin ja kriisinkestävyyden edistämisessä. Luovien alojen työpaikkoja luvataan lisätä ja kulttuuripalvelujen saavutettavuutta parantaa.

Esityksellä toteutetaan huomattavia leikkauksia kulttuurin rahoitukseen. Leikkaukset vaikeuttavat olennaisesti työpaikkojen lisäämisen ja kulttuuripalvelujen saavutettavuuden parantamisen tavoitteiden saavuttamista. On todennäköistä, että leikkaukset päinvastoin johtavat työtilaisuuksien ja työpaikkojen menetyksiin ja kulttuuripalvelujen saavutettavuuden heikentymiseen. Tällä on erityisen vakavia seurauksia pääkaupunkiseudun ja suurempien kaupunkien ulkopuolella, missä yleisöpohja on kapea, ja toiminta tyypillisesti harvojen toimijoiden varassa ja haavoittuvaa.

Yksityiskohtaiset kommentit

Esitykseen sisältyy kymmenen yhteiskunnallista vaikuttavuustavoitetta, joista yhdeksän liittyy koulutukseen, sivistykseen, tieteeseen ja liikuntaan ja vain yksi liittyy kulttuuriin:

Taiteen ja kulttuurin osuutta sivistykseen perustuvasta taloudellisesta kasvusta mitataan kulttuurin satelliittitilinpidon mukaisella kulttuurialojen osuudella arvonlisäyksestä. Tavoitteena on, että kulttuurialojen osuus arvonlisäyksestä nousee yli vuoden 2008 tason (3,6 % bruttokansantuotteesta).

Tämäkään vaikuttavuustavoite ei suoranaisesti liity kulttuurin vaikuttavuuteen vaan kulttuurin osuuteen arvonlisäyksestä bruttokansantuotteessa. Tästä voi päätellä, että hallituksen odotukset kulttuurin yhteiskunnallisen vaikuttavuuden suhteen ovat joko olemattomia, tai sitten tällä linjauksella yhdessä kulttuurileikkausten kanssa suorastaan signaloidaan sellaista tahtotilaa, että kulttuurilla ei edes toivota olevan yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Kulttuuri on yhteiskunnan peili ja sen sisällöt voivat olla myös vallankäyttäjien kannalta kriittisiä tai ne voivat maalata vaihtoehtoisia näkymiä todellisuuteen ja tulevaisuuteen. Tämä ei kuitenkaan ole pätevä syy vaientaa kulttuurin ääntä, mikä on todennäköinen seuraus leikkauspolitiikasta.

Esityksessä todetaan kulttuurialan kasvun vahvistavan yhteiskunnan hyvinvointia, luovuutta ja kestävyyttä, ja OKM:n edistävän kulttuurialan ja luovien alojen toimintaedellytyksiä. Rahoituksen leikkaaminen ei edistä kulttuurialan ja luovien alojen kasvua eikä toimintaedellytyksiä. Ohjelmallisten tavoitteiden ja resursoinnin välillä on ilmeinen ristiriita.

Helsingissä, 7. lokakuuta 2024

Ahti Vääntinen
puheenjohtaja
Suomen Muusikkojen Liitto ry

